

נחמן פרקש, שהובא במיוחד אל מערכת הפיננסים הזה

שטיפת מוח בקאהיר

מוכן ללכת חזרה לישראל — זה איבוד לדעת. שוב לקחו אותי לדירה בקאהיר ואמרו שאני מתחיל חיים חדשים. עצרו את המכונית לפני ביתי, ואמר לי שיש יהודי ששמע ממני ורוצה לראות אותי, אבל שאני לא אדבר אתו כלום. זה היה בית מגורים של תשע קומות, לא במרכז העיר. בתוך הדירה היה ערבי, כנראה משגיח. זאת דירת מגורים של שני חדרים ומטבח. חשבתי שאני לפני נסיעה, היות וכמה ימים לפני זה לקחו אותי ללשכת הצלב האדום.

בהיותי בדירה, בא אדם צעיר, בן 20, שיש לו מצח נמוך, שערות עם תלתל על המצח, גובהו כ־172 ס"מ, מבנה גופו רזה אבל מוצק. נתן לי יד ואמר לי שלום. אני אמרתי אלכסנדר. כוונתי שכאלו שמי הוא אלכסנדר, כי כך אמרו לי. הוא ענה לי ג'ו. ישבתי לידו, עם השומר הערבי שהיה בדירה, ואז שאל אותי בעברית אם אני מדבר עברית. אמרתי שכן. שאלתי מאיפה הוא, והוא ענה לי מחיפה. שאלתי: "למה עברת את הגבול?" ענה לי שהחיים בארץ הורסים בני-אדם; כי יש הפליה נגד ספרדים. שאלתי לאן הוא חושב לנסוע, והוא אמר שהוא נשאר שמה, כי הוא מרגיש טוב ורוצה להשאר בארצות ערב.

★ ★ ★

בדירה זו נשארת 4 ימים יחד עם ג'ו, שבסוף אמר לי כי שמו הוא יוסף. במשך הזמן שהייתי איתו בדירה, אמרתי לו שאני פרקש ואז הוא אמר לי: "ידעתי שזה אתה לפי הליכתך." כשבא הקצין איב-רהים אמרתי לו ששכני יודע שאני פרקש ולא היה לי מה להסתיר וספרתי לו את האמת. אז הוא אמר שהביאו אותי כדי לדעת אם אפשר להכיר אותי.

חשבתי שמהו מחבשלו, ואז שכני יוסף אמר לי: "אנחנו חייבים לעשות בשבילם משהו, ובתור תמורה יתנו לנו וילה." שאלתי מה ענינה? והוא אמר לי שאנחנו צריכים להיכנס למחנה מסוים שבו הוא היה ולגנוב מפות. אמר גם שהוא מכיר להם את המקום. שאלתי אותו מדוע הכניס להם את המחנה לראש ועוד מכניס אותי לבוך. הוא סיפר לי שהוא ערק מהמחנה עם המדים ועם העזו. ראיתי בפני מרגל ובוגד, וכל הזמן מדבר בהשמצות.

תחי

מדינת

ישראל!

למחרת באה מכונית ולקחו אותנו לא רחוק משמא, למחנה צבאי, וכל זה באזור האיטליאני, בקרבה למחנה בו ישבתי 9 חודשים. במקום זה הביאו לנו בגדי ספורט והיו לנו שני מדריכי גידור. עשיתי משקולות, וג'ו הראה תרגילים למדריכים. הוא הראה תפיסות וחניקה, וראיתי שהוא מתמצא בדבר והשם בעצמם לא יודעים.

הוא הראה להם איך אפשר לחנוק זקיף עם חבל, ושני המדריכים, אחד גבוה ובריא כמו שור ואחר נמוך, אמרו לי: "יאללה! תתאמן!"

ג'ו תפס חוק את המדריך הנמוך, תוך אמונים, והוא כנראה נעלב שלא הצליח לצאת בקלות מג'ו וראיתי שהמשיכו בקרב חופשי.

רצנו קצת ואמרתי שאין לי כוח. כי אני לא צריך אמונים. למחרת היה אותו דבר. שבה לרושה ימים אמונים. ביום הרביעי אני הייתי מיואש.

איברהם אמר שאני משתנה מהפנים. אחרי זה, בהיותי עדיין בדירה, הביאו לנו עוזי אחר. ג'ו אמר שזה העוזי הפרטי

או הוא פתח את עיניו בכעס. הודעתי לו שאני שבור כל חיי בבית-הסוהר ורוצה להתחיל חיים חדשים, והבטחתי לו לעזור לי בחיים חדשים ומה זה כעת? לקח אותי העירה לסיור קסן במכונית. ביקשתי שיקחו אותי לפיראמידות. הוא הסכים ולקח אותי שמה. בחוף עמדנו וביקרתי את הפיראמידות מבחוץ. חזר חזרה ונכנסנו לבית-קפה ליד הנילוס, והוא הזמין ארוחה בשבילו לבד. אמרתי לו: "בשביל מה אתם צריכים מלחמות עם היהודים, הרי אתם מדינה עשירה?" ואז אמר לי: "אין לנו נגד היהודים כלום, אנו רק רוצים שיחזירו את הפליטים."

אמרתי לו שבישראל יש יהודים שבאו נר-דפים מכל העולם, ושנינו דברנו קצת דת, קצת פילוסופיה ואז חזר ואמר שהוא יחזיר אותי לישראל. הוא אמר שאני במצרים, עד שישכחו ממני, ואחר כך יחזירו אותי. ראיתי שהמחשבה הזאת לא עוזבת אותי, והבנתי שלא יהיה מוצא ובסוף יחזירו אותי, אם ארצה או לא. הבנתי שהם רוצים להשיג תמש בי כסוכן עבורם. ואני יודע שזה בלתי אפשרי מצדי, כי אני לא מסוגל לזה, מסיבה זו שאני לא יודע את העניינים האלה. אני יודע שאם אבוא לישראל אני צריך להתחבא מהמטרה, וכשהוא המשיך בעמי-דלת חשבתי לעצמי שהוא אידיוט ולא מעניין אותו גורלי בכלל. במסקנה זאת הגעתי שזה ישרא הקר שלהם. הוא אמנם דיבר על הגירתי לקנדה, אבל תוך רגעים ספורים אמר שישלחו אותי לישראל.

★ ★ ★

הוא דיבר אתי על בעיות אנושיות, וניסה לשכנע אותי להסכים לחזור לישראל. שאלתי מה הוא רוצה שאני אעשה בישראל, ואז אמר לי לקנות להם מדריכי-תארים ומפות. כל העת צחקתי בליבי. אחר כך החזיר אותי למאסרי, ונכנסתי לחדר אחר ובמשך שבועיים לא בא אף אחד.

אחר כך היו לי חקירות עם אחד איברהים. קצין צבא בעל שלושה כוכבים. תוך כדי שיחות עם איברהים, שאל אותי האם ראיתי את עותמאן בבית-הסוהר בישראל. הודעתי לו שכן ראיתי אותו. הוא שאל אם זה נכון שהוציאו לעותמאן את העיניים. אמרתי לו שהוא רואה טוב, אם כי מרכיב משקפיים, כי פעם ראיתי במשקפיים. שאלתי את איברהים באם הם מתכוונים להחליף אותי בעותמאן, ואז הוא אמר שלא נתקבלה שום פנייה מישראל, והוסיף שעות-מן בא לישראל מרצונו הטוב, כדי לעשות רושם, ואף אחד לא שלח אותו ולא מעוניינים בו.

★ ★ ★

בכלא זה נשארת בערך שנה ועוד משהו. אבל שבועיים לפני שחזרתי לישראל לקחו אותי לבית-סוהר במחנה אחר. כאן אני רוצה לציין שבהיותי במחנה המעצר כ-9 חודשים לקחו אותי חזרה לחדרי, ואחרי יומיים נלקחתי שוב לאותו חדר. אני עשיתי שעות אחת ואמרתי להם בשיחה שאני מומחה לבריחות ואני יודע להתחמק מהמטרה. הסברתי להם שחיפשו אותי עם אירון ב-ישראל, והייתי מתחבא ליד עץ. איברהים היה נוכח בי בחקירתי הראשונה, במחנה, וגם בחקירה השנייה. הוא כבן 30 או 33 ומבנה גופו בריא, נוטה להיות שמן-גובה 172 ס"מ וקרחת מתחילה בראשו. הוא שאל אותי אם הכל אצלי בסדר. אמרתי שאני רוצה לצאת וללכת, אמר לי: "שמע, אני רוצה להחזיר אותך לישראל. ניתן לך תעודות ואתה תחפש לך מקום וניתן לך כסף. תפתח לך חנות ואתה תעבוד בשבילנו."

אמרתי לו: "מה העבודה?" אמר לי: "אתה אורח בישראל, ויכול להביא לנו הרבה תועלת." שאלתי מה הוא בדיק רוצה, אז אמר לי שרוצים בן-אדם חושב ישראלי.

אמרתי לו: "איך אתה שולח אותי לישראל במצב כזה? הרי כולם מכירים אותי ויתפסו אותי." אמר: "לא עכשיו, נחכה עד שישכחו ממך."

★ ★ ★

חזרתי לתאי. אחרי כמה ימים חזר הקצין איברהים ושוחח אתי. אמרתי לו שאני לא

אמרתי שלא. הודעתי ששוחררתי מסיבות בריאות. אמר: "איך זה? הרי אתה נראה בריא כמו סוס וקסט." אמרתי לו: "בתקופה הזאת הייתי משוגע." הוא לא האמין לי ואמר שיהרגו אותי. אמרתי שאם רוצים להרוג אותי שיהרגו. לקחו ממני עוד חקירה. אמרתי שגולדתי בישראל, בתל-אביב, ויש לי שני אחים ואחות, ולמדתי בבית-ספר עממי. הסברתי לו שהחיים שלי איך שהם, ואמרתי לו שאני עבדתי בכמה מקומות בלי מקצוע. כל החקירה הייתה רק בנוגע לפרטים אי-שיים. שאל אותי באם אני מכיר חיילים שרוצים לבוא למצרים. אמרתי שאני לא מכיר חיילים ולא מעניין אותי. הודעתי להם ואני יכול להיכנס לדירות וזה הכל.

★ ★ ★

נשארת בבניון זה שני ימים. בלילה העירו אותי מאוחר ואמרו לי להתלבש. לקחו אותי במכונית סגורה ישנה. היה אחד שמר אותי כל הזמן, קראו לו "גמלי". גמל זה בא באותו לילה עם אקדח ביד ולקח אותי במכונית. שמה היה עוד אסיר יהודי ששמו לא יודע לי, כי ראיתיו רק בזמן הנסיעה. הוא דיבר אתי כמה מלים, אמר לי שהוא יהודי אבל היה לו מיבטא ערבי, כך שאני לא בטוח אם הוא יהודי. מאז לא ראיתי.

האיב

הוא

השוטר

נסענו עד לתחנת רכבת, עלינו ברכבת, והחוקרים אמרו שאני ששמי ג'ורג. נסענו עם הרכבת לקאהיר. בתחנת הרכבת בקא-היר חיכה לנו אורח ושוחח עם אלה שלחו אותי.

מחוץ לרכבת היתה מכונית צבאית — טנדר — ישבנו בו אני, הגמל, האורח שבא לפגישה ברכבת וגם העוזר השני.

נסענו עד שהגענו לאיזה מחנה צבאי, ואז הכניסו אותי לחדר בודד איזה שבועיים. ביום אחד בבוקר לקחו אותי לחקירה ונתקרתני ע"י אדם במדי חאקי, אבל לא היו לו דרגות. היה לו פקיד שהביא אלבום עם סמלים של צה"ל. ראה שאני חולה ושוחחתי כאלו ידידים. הוא דיבר בערבית ועניתי לו כמה שיכולתי. החוקר הזה היה כבן 30, רזה ושחרחר. לפי מבטאו היה צריך להיות מצרי עירוני, לא מתעצבן כמו הקודם.

הוא דיבר מתון אלי, ושאל אם הייתי בצבא. עניתי שלא. שאל היכן הייתי בזמן מלחמת סיני, הודעתי שישבתי בבית הסוהר. הוא לא האמין שאני לא שרתתי בצבא, אבל הודעתי לו שמכוונת בריאות ובגלל שעסקתי במשיעה לא נתקבלתי.

שאלו אם אני מכיר מחנות צבאיים, והודעתי שלא. והוספתי שלי אין עסק עם צבא בכלל. אמרתי שהאיב שלי זה שוטר ואני נוהר ממנו.

★ ★ ★

שאלו אם אני מתמצא בסמלים. אמרתי שאני לא מתעניין בהם ולא מכיר, והנכון הוא שאני לא מתמצא בסמלים. הביא לי מפה, שם אותה על השולחן ורוצה שאני אראה לו היכן יש מתנות, ואני אמרתי לו שאני לא יודע. התעניין אם אני יודע היכן מתנהדר. אמרתי שאינני יודע. שאל באיזה בתי-כלא ישבתי. אמרתי לו שישבתי ברמלה וברחתי מיפו. שאל כמה בתי-סוהר יש בארץ. אמרתי שיש ברמלה, יפו וסטה. הוא לא הציע לי כלום באותו הזמן.

בקשתי שיתנו לי לצאת למדינה אחרת, והוא אמר לי: "אנחנו בני אדם, ובוז נגמרה השיחה."

פרקש ופרקליטן

צבי לידסקי מלווה את לקוחו המזוקן אחרי ישיבה בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב. התמונה צולמה בשנת 1961.

שלו, ואמר שנצא למטות. הודעתי שאני מוכן. יצאנו למטות במכונית צבאית, זה בקרבת המחנות של הצבא, בקצה קאהיר, מקום שאין בו ישובים, רק מחנות.

איברהים הביא כדורים והיה שמה שולחן אימונים תחת סככה. את העוזי כבר הסביר לי ג'ו בדירה, ולמדתי לפרק אותו. במחנה היו שני סמלים, וראיתי שג'ו מסביר להם את העוזי ולימד אותם להשתמש בו. שמה היתה מטרה וירינו בה. ג'ו ירה צרורות טוב ואני יריתי כדור כדור, בודדים. העיקר שנתנו לנו פקודה שמספיק היום וחזרנו חזרה לבית.

★ ★ ★

ואז התחלתי לחשוב מה מתרחש, ולמחרת חזרנו על אימונים גופניים בבוקר ואימונים בנשק אחר-הצהריים. איברהים אמר לי שאני לא אלך עם ג'ו ביחד. הוא ילך למקום אחד ואני למקום אחר.

ביום השלישי או הרביעי מתחלת האי-מונים לקחו אותנו עם קצין שהיו לו 3 כוכבים שמצאו אותו בדרך. היו גם שני מדריכי הגידור ונגשנו לשדה. ביציאה משדה המטותיים עברנו דרך גר פתוחה. היה ערב ואמרנו לנו: "אתם רואים את הגבעה שמה, עם האורות, תלכו לשמה." הודיעו שאם יפתחו עלינו באש נעשה פנייה ונחזור.

ג'ו הלך ראשון ואמר לי שאני לומדים שדאות. היה מתכופף ואמר לי שאם מגי-עים לכביש צריך לשכב על הארץ, לסרוק את השטח ולעבור בריצה.

הלכנו מרחק, ולפני שהגענו לנקודת האור החזירו אותנו. למחרת שוב אותם האמונים, רחוק מהמחנה. היו שם שמירות כמו אמבר שים. אני לא ראיתי אותם אבל פעם ירו מהמארב, לא יודע לי מי זה היה. שמעתי יריות ואש יוצאת הרבה כוחות אדם ובשביל אמר לי שיש להם רכבה כוח אדם ובשביל זה מחויקים חיילים למטרות שמירה.

באותו לילה ישבנו ג'ו ואני והחיילים בגב-עה, וג'ו היה מספר להם ספורים מצחיקים. אני ישבתי רחוק ואחד שמר עלי.

★ ★ ★

בהיותי עם ג'ו בחדר, אמרתי לו שהוא הכניס אותי לבוך, ושיאמר להם שאני לא מוכן לצאת לישראל. הוא אמר לי טוב, ולמחרת בא לדירה ואמר לי להתלבש. היו שמה בגדים ואמר לי שאקח את הד-ברים שלי. היו לי כמה ספרים ואמר לי להיפרד מהאנשים בדירה. הוא חיפש מה אני לוקח, והלכתי איתו. הכניס אותי במ-כוננית ואמר לי: "אתה יודע איפה אתה (המשך בעמוד 22)